

Efter tilendebragt Over har Kommissionen indgivet en Rapport, hvoraf det fremgaar, at, naar Befæstningen ikke skal blive altsom omfattende og som følge deraf til Besættelse og Forsvar kræve en langt større Troppestykke, end der sandsynligt vil kunne paaregnes, der da foruden det ifjor paapegede Helgenæs kun vil kunne være Tale om to Punkter, nemlig Terrainaffnittene ved Fur Sund og Hals—Nov.

Af disse har Terrainaffnittet ved Fur Sund en saa affides Beliggenhed i det indre Sylland, at de Fordele, som ellers kunne fremhæves ved dette Affnit — lettere Underbringelse og Forsyning af Tropperne samt under visse Forudtæninger en noget ringere Besætning — træde fuldkomment i Skygge. Allerede den Omstændighed, at en eventuel Retraite af de mulig i den sydlige Del af Sylland opererende Tropper lettere vil kunne affikeres, naar den istedetfor at føres langs Østhytten maa føres over et saa vestligt som Skive beliggende Punkt — tilmed over en Egn, hvor fjendeligt Rykteri finder udmærket Lunkeplads — turde være af stor Betydning. Men fremfor Alt lægger Krigsbestyrelsen en Hovedvægt paa, at man ved Affnittet Hals—Nov under gunstige Forhold tilførs er i Forbindelse med de øvrige Landsdele, thi herved aabnes dog Mulighed for eventuelt at kunne give Krigsforetagender i Sylland et større Omfang.

Tilbage bliver saaledes Valg mellem Helgenæs og Affnittet Hals—Nov.

Fordele ved Helgenæs—Affnittet er den ringe Besætning, som behøves til Forsvaret, og den mindre Udgift til Anlægget; ethvert andet Punkt kræver større Udgift og tvinger os til at binde en forholdsvis stor Styrke i Sylland.

Manglerne ere, som tilbels fremhævet i Landskillingens Betænkning, følgende: et Frembrud derfra kan forbydes af en ringe fjendelig Styrke; Halvøen byder kun faa Resourcer for Troppernes Underhold; Fjenden vil, naar han er Herre paa Søen, paa et tidligt Stadium maaftte kunne udføre Landgangsexpeditioner eller lægge sine Skibe udfor Helgenæs og forulempe Indrykningen af vore Tropper; Forsvareren vil endelig være udsat for Beskydning fra Søen.

Men det maa bemærkes, at de Ulemper, der hidvære fra, at Stillingen er let angribelig fra Søfiden, i væsentlig Grad kunne afhjælpes ved Anlæg af Batterier med panserbrændende Skyts, og at de ovennævnte Landgangsexpeditioner modvirkes ved altid at have en Styrke tilstede i Befæstningen, i hvilken Anledning Kaserneetablissementer projekteres udførte. Krigsbestyrelsen har ladet Forslag desangaaende udarbejde, og ville de Foranstaltninger, der af disse Hensyn maa suppleve den ifjor projekterede Helgenæsbesætning, medføre en Udgift af omtr. 3,950,000 Kr.

Saad Affnittet Hals—Nov angaar, da ere Fordele ved dette følgende:

1. Fjenden tvinges til en større Kraftudvikling for at iværksætte en fuldstændig Cerbering af Affnittet. Medens Helgenæs kan cerberes af 1—2 Regimenter, vil der maaftte behøves 2 Brigader for at indeslutte os i Hals—Nov. Men denne Forskjel turde være temmelig uvæsentlig for Fjenden, der i Øvrigt vil kunne besætte Sylland med en forholdsvis lille Styrke.

2. Et Frembrud fra Affnittet er lettere end fra Helgenæs; det kan det første Sted udføres ad flere Veie, det andet Sted kun ad een. Men dette Forhold er ligeledes kun af underordnet Betydning, idet man med Sikkerhed kan forudsige, at der fra intet af Stederne vil være Mulighed for Fremrykning, før efter at der er indtraadt en fuldstændig Vending i Forholdene, navnlig ved at Fjenden har mistet sit Herredømme paa Søen. I saa Fald vil han nemlig let blive nødt til at opgve de Fordele, han har vundet i Sylland, og da finder Fremrykning lige let Sted fra et hvilket som helst af Affnittene. Mulig vil der derved, at vi vælge et andet Udgangspunkt for vore Operationer, fra intet af Affnittene blive Spørgsmaal om Fremrykning; mulig ville vi paa Helgenæs paa Grund af sammes sydligere Beliggenhed endog være gunstigere stillede, hvad enten det dreier sig om at gaa tilførs derfra eller hurtigt at naa Hovedveien langs Østhytten.

3. De langt udflydende Grunde ville holde de fjendelige Krigsskibe i større Afstand.

4. Affnittets Forsyning lettes ved det rige Opland paa begge Sider af Limfjorden, hvorfra Resourcer kunne indhentes lige indtil Befæstningens Cerbering.

Igeoverfor disse Fordele, af hvilke de to første som anført ikke kunne tillægges nogen væsentlig Betydning, staa følgende Mangler:

1. Affnittet kræver til sit Forsvar en Styrke af 10—12,000 Mand foruden et temmelig betydeligt Fæstningsartilleri.

2. Den Omstændighed, at Affnittet er delt ved Limfjorden, tvinger til at sikre sig imod Beskydning fra Fjordens nordlige Bred ved Anlæg af 3 stærke Forter paa Nordsiden. Det summariske Overlag til en Befæstning af Affnittet Hals—Nov paa det af Kommissionen angivne Grundlag viser derfor en Udgift af omtrent 14,480,000 Kr.

I Betragtning af denne meget betydelige Udgift og især paa Grund af den større Styrke, der bindes i Sylland, anser Krigsbestyrelsen det betænkligt at forlade Helgenæs, navnlig naar dette tænkes forstærket saaledes som nu foreslaaet.